

Handläggare
Monica Hector
Telefon: 0850829765**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Program för Fruängen, inbjudan till programsamråd, 2019-14311

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet ställer sig positivt till att stadsbyggnadskontoret utarbetat ett program för Fruängen med utgångspunkt att ny bebyggelse i huvudsak ska förläggas på nuvarande parkeringsytor och att grönytor ska skonas men med nedanstående erinran om bebyggelsens skala och gestaltning, möten med befintlig bebyggelse m.m.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat förslag till program som syftar till att utreda förutsättningar för stadsutveckling i Fruängen. Omvandlingen skulle innebära nya bostäder, arbetsplatser, utökad service, en ny skola, ny bytespunkt för kollektivtrafiken, nya gång- och cykelvägar samt utvecklade park- och torgrum. En uttalad utgångspunkt är att ny bebyggelse i huvudsak ska förläggas på nuvarande parkeringsytor och att grönytor ska skonas.

Skönhetsrådet uppskattar att stadsbyggnadskontoret utarbetat ett program för Fruängen eftersom detta blir en bra utgångspunkt för diskussioner om Fruängens framtida utveckling. Programmet gör det också möjligt att göra helhetsbedömningar och avvägningar mellan de olika platser som föreslås för ny bebyggelse och de konsekvenser detta får för den befintliga miljön. Programmet redovisar både platser som staden har rådighet över men också platser som består av kvartersmark. Det finns således platser och projekt som förutsätter intresse från respektive fastighetsägare.

Utveckling av Fruängens centrum och Spårväg syd

Enligt rådet finns det utvecklingsmöjligheter i stadsdelen men det står också klart att Fruängen har ett stadsplanemönster och en bebyggelse som i sig har stora värden och som ger boendekvaliteter genom sin skala, gestaltning samt närheten till park- och naturstråk. Rådet är också positivt till att parkeringsplatser kan utnyttjas och att ett mobilitetshus finns med i förslaget. Att finna planstrukturer,

byggnadshöjder och gestaltning för det som ska tillkomma blir avgörande för att utvecklingen av Fruängen ska uppfattas som positiv och berikande.

Parallellt med samrådstiden för programmet för Fruängen pågår remisstiden för val av lokalisering av Spårväg syd. I Region Stockholms samrådsunderlag redovisas flera alternativa korridorer genom delområdet som berör Segeltorp/Fruängen men i stadsbyggnadskontorets program presenteras endast två. Den ena av dessa är en korridor för spårdragning som huvudsak sträcker sig parallellt med E4:an. Den andra korridoren går via Fruängens centrum och vidare österut på Fruängsgatan/Mickelsbergsvägen. En korridor som Region Stockholm redovisat längs Elsa Brändströms gata finns inte med i stadsbyggnadskontorets program.

Ett av de viktigaste målen i programmet för Fruängen är att öka tillgången till service, bostäder och kontor i centrumnära lägen för att därmed stärka centrum. Enligt rådets bedömning skulle Fruängens centrum bäst stärkas om spårvägen lades längs Fruängsvägen då det ger den bästa och mest optimala kopplingen mellan spårvagn, tunnelbana och buss. Fruängsvägen kan då utvecklas till ett levande stråk, en viktig ambition som dessutom förutsätter att spårvägen inte utformas som en barriär i stadsrummet. Hur konsekvenserna blir ur andra perspektiv, såsom transporter och angöring till bostäder, är dock svårare att avgöra.

Rådet anser att en utveckling av Fruängens centrum är möjlig men att den bör ta avstamp i en kulturmiljöutredning. Den befintliga låga bebyggelsen har kvaliteter då den ger centrum en intimitet som riskerar att förloras med förtätning och höga hushöjder. Höga hus ger också skuggbildningar och turbulens i form av kastvindar. Stadsbyggnadskontoret bör därför noga studera vad de i programmet skisserade planerna skulle få för konsekvenser för centrummiljön. Av såväl föredragningen av ärendet som av underlaget utläste rådet att staden önskar se att Spårväg syd dras norr om centrum, d.v.s. sträckningen som går parallellt med motorvägen. En sådan spårdragning förutsätter att tunnelbaneperrongen förlängs och en ny entré skapas mot norr och bussterminalen behöver få ett nytt läge för att förenkla omstigning mellan de olika transporttyperna tunnelbana, buss och spårväg. Enligt rådet skulle Fruängens centrum förlora i kraft på den lösningen även om den förstås är möjlig. Rådet ställer sig positivt till ett mobilitetshus och ny bebyggelse i direkt anslutning till centrum/centrumstråket. De planformer och byggnadshöjder som skisseras ser rådet dock som problematiska. Fruängen karaktäriseras

av en bebyggelse som är varierad och rik i form och gestaltning. Bebyggelsen längs Elsa Brändströms gata och Ellen Keys gata består till största delen av trevåningshus. De volymer om 6-7 våningar som programmet redovisar som tillägg vid dessa gator skulle, enligt rådet, skulle inte skapa en bra och sammanhållen stadsmiljö.

Området mellan trafikplats Bredäng och Elsa Brändströms gata

I programmet föreslås två nya kvarter parallellt med E4: och två bostadshus vid kvarteret Handväskan. Slutna kvarter är en för Fruängen främmande planform men rådet har ingen erinran mot att området förtätas. Även bostadshusen i kvarteret Handväskans norra del kan, anser rådet, fungera som komplettering men hushöjderna bör anpassas till den befintliga bebyggelsen. Rådet ser vidare positivt på att Mälarhöjdens IP utvecklas samt att grundskolan omlokaliseras. Rådet förutsätter dock att skolan får tillgång till en väl tilltagen skolgårdsyta för eleverna att vistas på. Ytterligare ett område, vid trafikplats Bredäng, illustreras som en långsiktig bebyggelsepotential, inte heller den platsen har rådet någon erinran mot.

Parkstråket mellan Fruängens centrum och Mälarhöjdens IP

I programmet föreslås två nya byggnader och en ny gata i det parkstråk som sträcker sig från Fruängens centrum mot Mälarhöjdens IP. Stråket utgörs av en djup och förhållandevis smal sänka mellan två bebyggelseenklaver. Rådet anser att denna del av förslaget bör utgå. Stråket har fina kvaliteter som bör behållas och utvecklas. I stället för att skapa en ny park som ska rymma möjligheter till utegym m.m. i stråkets norra del kan man med fördel förlägga detta i den befintliga parkmiljön. Med åtgärder som bättre belysning, rensning av sly och fler som rör sig och använder stråket kommer också upplevelsen av trygghet öka.

Vantörsvägen/Mickelsbergsvägen

I programmet markeras sträckor längs Vantörsvägen och Mickelsbergsvägen som potentiella områden för förtätning. Längs östra respektive norra sidan ligger 50-talsbebyggelsen något indragen från gatan. Parkeringsytor samt en trädridå skiljer kvartersmarken från gaturummet. Rådet anser att ny bebyggelse i dessa lägen inte är oproblematisk då det skulle innebära att Fruängens karaktäristiska kvartersformer med släpp mellan hus och husgrupper inte längre skulle vara avläsbara. De områden som markerats väster om Vantörsvägen anser dock rådet vara mindre problematiska.

En ytterligare plats som utpekats som möjlig för bebyggelse är korsningen Vantörsvägen/Mickelsbergsvägen. Rådet ställer sig tveksamt till att bebygga platsen som har ett bestånd av fina, uppvuxna träd. En byggnadsvolym med ett mycket starkt uttryck av stadskvarter skulle dessutom helt sakna sammanhang på platsen i och med att övrig bebyggelse vid korsningen består av villor och trevåningshus.

I höjd med entrén till Långbro föreslås i programmet två byggnader som avses stärka kopplingen mellan Kerstin Hesselgrens park och Långbro park. Rådet vänder sig bestämt mot föreställningen om att man kan stärka kopplingar mellan grönstråk med bebyggelse. Grindstugan och överläkarvillan bildar en fin entré till Långbro och det är, anser rådet, enkelt att på plats förstå hur man kan röra sig mellan de två grönstråken.

Längre österut på Mickelsbergsvägen kan det på sikt finnas möjlighet till ytterligare förtätningar. Rådet anser att både parkeringsplatsen och sträckan i höjd med radhusen kan diskuteras som möjliga för ny bostadsbebyggelse förutsatt att tilläggen får en skala som anpassas till den befintliga.

Elin Wägners gata/Fredrika Bremers gata/Ellen Fries gata

I kvarteret Mannekängen, Elin Wägners gata, föreslås bebyggelse på en större parkeringsyta. Rådet anser att platsen är möjlig att bebygga förutsatt att exploateringen inte inbegriper ingrepp i gårds- eller naturmark. Även platsen vid Fredrika Bremers gata kan enligt rådet nyttjas för ny bostadsbebyggelse. En ytterligare parkeringsyta, söder om Ellen Fries gata finns med i programhandlingen. Rådet anser inte att den platsen är självklar för förtätning. Däremot skulle det kanske gå att ge verksamheten vid förskolan bättre förutsättningar och möjlighet att bygga en permanent byggnad i stället för det provisorium som står på platsen.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Monica Christina,Hector	2022-10-06
Inga Margareta,Varg	2022-10-06